

Pozwólmy im
pozostać

Działalność Izby Tradycji Górniczej
na rzecz ochrony
dziedzictwa przemysłowego
i kultury górniczej

Taka była historia...

Izby Tradycji, tworzone na kopalniach i zakładach górniczych już od dawna. Najwięcej powstało ich w latach 80. Związkiem ich powstawania, były najczęściej obchody rocznicy założenia zakładu, kiedy to w ramach obchodów, organizowane były okolicznościowe wystawy.

Trudny okres dla tych placówek nastąpił pod koniec lat 90. Wtedy to, w wyniku głębokiej restrukturyzacji górnictwa, na większości kopalń pojawiła się presja na likwidację wszelkich etatów, nie związanych ściśle z produkcją. W wyniku tego, w większości kopalń i zakładów górniczych, Izby Tradycji zostały zlikwidowane.

PozwólmY im pozostać...

W dzisiejszych czasach – nakierowanych na zysk wiele historycznych budowli i urządzeń technicznych, tak charakterystycznych dla krajobrazu Górnego Śląska ulega zniszczeniu i z czasem po prostu przestaje istnieć.

Zabytki techniki są dla ich właścicieli i użytkowników kłopotliwym dziedzictwem, przeszkodą w kształtowaniu nowej rzeczywistości.

Dlatego musimy zrobić wszystko, by do decydentów dotarła świadomość, że ochrona zabytków techniki, ich zachowanie i eksponowanie w naturalnym krajobrazie to nasz święty obowiązek, to jesteśmy winni następnym pokoleniom.

Misja Izb Tradycji

Z zabytków techniki można odczytać nie tylko jego funkcje użytkowe, ale jest to też cenny przekaz o czasie minionym, o zależnościach między techniką, sztuką, przyrodą.

Stanowią więc dużą wartość edukacyjną.

Izby Tradycji mają za zadanie ocalić od zapomnienia to dziedzictwo ojców dla przyszłych pokoleń.

Prezentacja Izb Tradycji

Istniejące Izby ściśle ze sobą współpracują ,
wymieniają doświadczenia, eksponaty.

Chciałbym bliżej przedstawić Izby Tradycji
Górnictwa które warto zobaczyć;

- Izba Tradycji Kopalni „Sośnica”
- Izba Tradycji Kopalni „Dębieńsko”
- Izba Tradycji Kopalni „Bolesław Śmiały”
- Izba Tradycji Kopalni „Knurów”

Izba Tradycji KWK „Sośnica”

Izba Tradycji KWK „Sośnica” zaczęła być tworzona od jesieni 2004 roku z inicjatywy ówczesnego dyrektora Lecha Wiznera, ostatniego dyrektora tej kopalni. Oficjalne otwarcie Izby nastąpiło 16 października 2005 roku, z okazji 88 rocznicy podjęcia wydobywania przez kopalnię „Sośnica”. Kustoszem Izby jest Jan Woźniak.

Otwarcie Izby

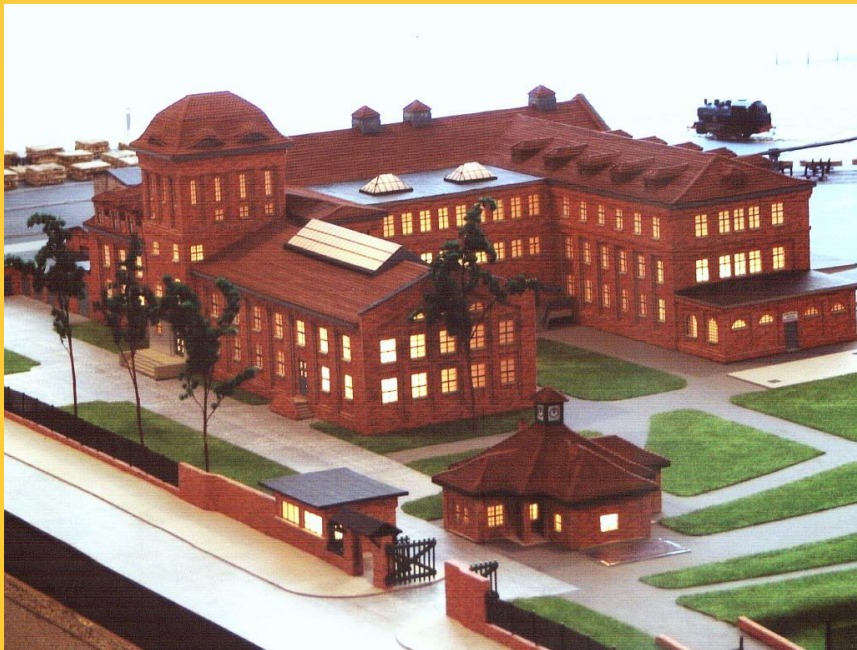

Od przedszkolaka do emeryta...

Zainteresowanie budzą modele...

Kamień graniczny pola górniczego i szyby kopalni

Izba Tradycji Kopalni Węgla Kamiennego „Dębieńsko”

Izba Tradycji w Dębieńsku powstała na początku lat 80.
Mieściła się początkowo w baraku poza taranem kopalni.
W roku 1988 została przeniesiona do pomieszczenia przy
dobudowanej części budynku Dyrekcji Kopalni.
Na obchody 100-lecia kopalni obchodzone w roku 1998,
Izbie nadano charakter sali konferencyjnej z wystrojem
na który składały się dokumenty z historii kopalni.
W roku 2000 Kopalnia została zlikwidowana,
Izba pozostała.....
Kustoszem Izby jest Marian Wójcik

Barbórka, kilofki i bardy

Sztandary i izba górnika

Chodnik i przodek górniczy

Geologia i modele

Izba Kopalni „Bolesław Śmiały”

Izba Tradycji KWK „Bolesław Śmiały” powstała w 1979r, a impulsem do jej powstania była rocznica 200 – lecia górnictwa na terenie miasta Łaziska Górne. Obchody 200 - lecia prowadzone były przez Koło SITG, które poprzez swoich członków organizowało cykl spotkań oraz liczne konkursy na najdłużej pracujące rody w kopalni czy najliczniejszej rodziny z nią związane. Plonem tych działań było zebranie wiele ciekawych opowieści oraz starych zdjęć i materiałów. Niebagatelną rolę w powstaniu Izby Tradycji miały materiały i zdjęcia zebrane przez jej pierwszego opiekuna Franciszka Leśniewskiego , który od 1947 roku gromadził je w swoim prywatnym archiwum

Tradycje rodzinne

Najpierw pieczę nad kopalnianą Izbą Tradycji w Łaziskach Górnych sprawował przez lata Franciszek Leśniewski, potem schedę po nim przejął jego syn Mirosław.

To prawdziwy pasjonat, który zna tak historię kopalni, jak i miasta. Od lat wraz z ojcem gromadził pamiątki związane z historią tego terenu.

W kopalni „Bolesław Śmiały” przepracował ponad 30 lat, teraz działa społecznie jako kustosz Izby Tradycji.

Z ojca na syna...

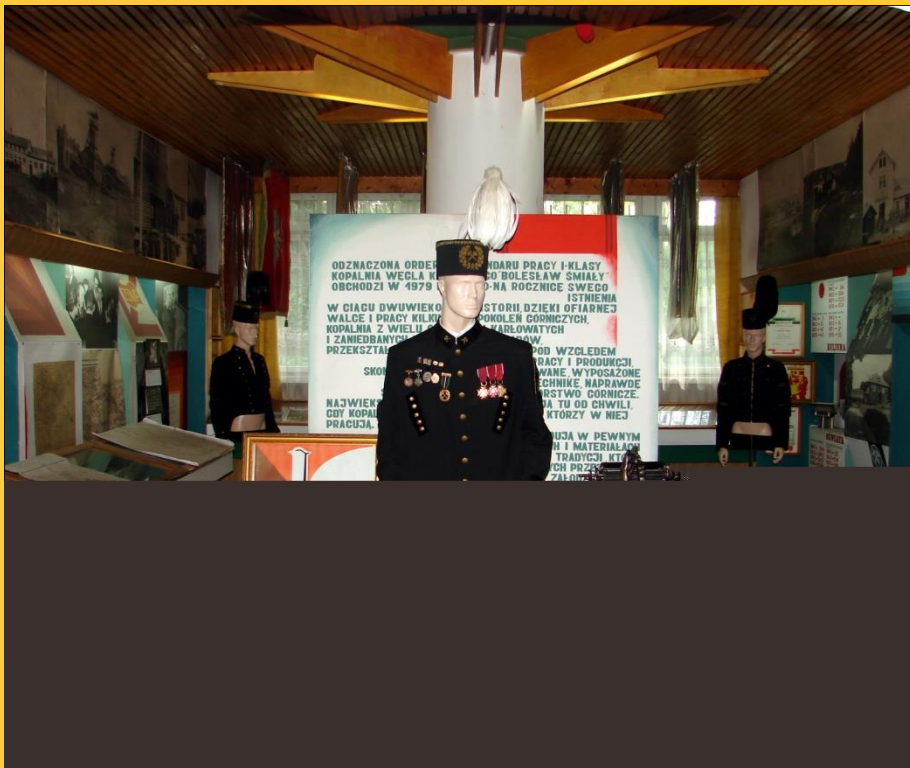
„Najważniejsza jest
pamięć
o ludziach,
o miejscach,
o wydarzeniach”
– mówi kustosz
Mirostaw Leśniewski.
„Dlatego przejąłem
od mojego ojca
opiekę nad Izbą
i staram się
kontynuować
jego dzieło”

Mundur Gwarka i kamień graniczny

Współczesny mundur i historyczne eksponaty

Izba Tradycji KWK "Bolesław Śmiały"

Fot. ze zbiorów Izby Tradycji KWK "Bolesław Śmiały"

Sztandary i sprzęt ratowniczy

Zaproszenie do Izby Tradycji Knurów

Taki był początek ...

Myśl utworzenia stałej wystawy pamiątek ukazujących historię Kopalni Knurów zrodziła się w kręgach SITG w czerwcu 1994 roku, kiedy to zaprezentowano okolicznościową wystawę dokumentów udostępnionych przez Ignacego Janosza.

Trzy lata później 28 czerwca 1997 dokonano uroczystego otwarcia stałej wystawy, która prezentowana była w pięciu salach.

W dziesiątą rocznicę istnienia Izby, została ona przeniesiona i na nowo otwarta w podziemiach tego samego budynku.

Zmiana ekspozycji pozwoliła na ciekawą prezentację ciągu technologicznego kopalni i historii miasta.

Ponowne otwarcie i poświęcenie

Na otwarciu obecni byli goście

Kopalń, Izby Tradycji „Dębieńsko” Kopalni Guido, ZG SITG i policji

Barbórka i przodek górniczy

Sprzęt ratowniczy i modele

Dawne wnętrze mieszkania górnika

Ofiarowane zbiory źródłem wiedzy...

Stałe wzbogacanie Izby Tradycji o nowe eksponaty możliwe jest tylko dzięki życzliwości darczyńców. Zgromadzone ponad dwa tysiące eksponatów przekazane zostało przez blisko trzystu ofiarodawców. Zbiory Izby Tradycji są źródłem informacji dla piszących prace dyplomowe. W oparciu o dokumentację Izby powstało ponad trzydzieści prac dyplomowych o historii miasta i kopalni, w tym trzy o Izbie Tradycji i jej kustoszu.

Strony tytułowe prac o Izbie

UNIwersytet OPOLSKI

WYDZIAŁ HISTORYCZNO – PEDAGOGICZNY

INSTYTUT NAUK PEDAGOGICZNYCH

KATEDRA BADAŃ NAD KULTURĄ I PRACĄ

ZBIGNIEW GAŁKOWSKI

TRADYCJE I OBRZĘDY GÓRNICZE NA PRZYKŁADZIE
KWK „KNURÓW” I ZBIORÓW IZBY TRADYCJI KOPALNI
W STULECIE ISTNIENIA ZAKŁADU

Praca magisterska

napisana pod kierunkiem

dra Jerzego Pajaka

Opole 2004

Śląska Wyższa Szkoła Zarządzania

im. Gen. Jerzego Ziętka

w Katowicach

Wydział Ekonomiczno-Społeczny

Kierunek Ochrona Dóbr Kultury

Martyna Malinowska

Rola i znaczenie górniczych izb tradycji na przykładzie działalności Izby Tradycji
SITG przy KWK „Knurów”.

The role and meaning of mining Chambers on the basis of the Chamber of
Tradition located next to the Coal Mine „Knurów”.

Praca licencjacka

napisana pod kierunkiem naukowym

dr. A.J. Wójcika

Katowice 2009

1

UNIwersytet ŚLĄSKI W KATOWICACH

Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie

Paweł Pindur

nr albumu 159802

Popularyzacja kultury górniczej
w działalności animatora Bogusława Szyguły
na przykładzie funkcjonowania Izby
Tradycji KWK „Knurów”

*I. Podziękowaniem za poświęcony
mi czas i przede wszystkim za
pomocnicę sta. plebanyji dr Tadeusz Kania
Kultury naszego regionu.*

Paweł Pindur

Knurów 30.03.2010

Cieszyn 2010

1

Inicjatywy Izby Tradycji

Izba Tradycji Knurów nie tylko zapoznaje odwiedzających z historią kopalni i miasta, ale jest organizatorem wielu ciekawych wydarzeń;

- Sprowadzono Piękną Madonnę
- Wybito pamiątkowe monety
- Organizuje Poczty Specjalne
- Organizuje wystawy czasowe
- Organizuje wykłady o Śląsku
- Inicjuje pisanie prac dyplomowych i magisterskich

Madonna w dom, Bóg w dom

Ślonszczką w doma

Piękna Madonna z Knurowa

Na spotkanie przybyli przedstawiciele Związku Górnośląskiego na czele z Kapłanem Związku Ks. Kanonikiem Pawłem Buchta i Bractwa Gwarków Związku Górnośląskiego z Jerzym Mańka oraz wiceprzewodniczącą Rady Powiatu Ewą Jurczyga.

Obecność Pięknej Madonny z Knurowa stała się okazją do złożenia pokłonu przez liczne grupy odwiedzających ją wiernych. Na spotkanie z Matką przybyły również dzieci pierwszokomunijne z knurowskich parafii, które przy tej okazji poznały dramatyczne losy rzeźby.

W Dniu Dziecka nasza podświetlona figura ponownie przybrała barwy tęczy - będącej symbolicznym znakiem NOWEGO PRZYMIERZA z mieszkańcami Knurowa.

W dniu uroczystego przeniesienia do najstarszego knurowskiego kościoła Madonnę przyszli pożegnać inicjatorzy jej sprowadzenia, knurowianie, Kierownictwo Kopalni „Knurow” oraz Bractwo Gwarków Związku Górnośląskiego.

Pamiątkowy folder i moneta

Stowarzyszenie Inżynierów
i Techników Górnictwa

Izba Tradycji

Kopalni Węgla Kamiennego
"Knurów"

Skarby techniki
i kultury górniczej

Rozwój wpisany
w 100 letnią tradycję

Taki był początek...

Myśl utworzenia stałej wystawy pamiątek, dokumentów i eksponatów ukazujących historię kopalni "Knurów" narodziła się w kręgach Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa KWK "Knurów". Pierwsze przeobrażenie myśli w czyn nastąpiło w czerwcu 1994 roku, kiedy to zaprezentowano okolicznościową wystawę map, dokumentów i pamiątek związanych z kopalnią. Dopiero trzy lata później - 28 czerwca 1997 roku, po długich staraniach i żmudnym poszukiwaniu eksponatów, dokonano uroczystego otwarcia stałej wystawy. Siedzibą powstałej "Izby Tradycji Górnictwa" został Klub NOT KWK "Knurów". Ekspozycja została zaprezentowana w dwu, a następnie w pięciu salach.

29 czerwca 2007 r., w 10 rocznicę istnienia "Izby Tradycji", została ona na nowo otwarta w podziemiach w tym samym budynku. Zmiana lokum pozwoliła na przebudowę i rozbudowę wystawy, a także umożliwiła stworzenie osobnego wejścia - bezpośrednio od strony podjazdu do budynku. Z dniem 01.02.2010 KWK "Knurów" połączyła się z KWK "Szczygłowice" tworząc Kopalnię Węgla Kamiennego "Knurów-Szczygłowice".

Nowa ekspozycja rozpoczyna się w gabinecie dyrektora, przechodząc przez markownię, lampownię, łaźnię do szybu, możemy dotrzeć do wyrobisk górniczych.

Przygotowana została nowa ekspozycja chodnika w obudowie drewnianej i stalowej.

Ukazane są unikatowe dokumenty, sztandary, narzędzia i sprzęt górniczy.

Kopalnia obchodziła jubileusz 100-lecia ratownictwa górniczego oraz 100-lecia orkiestry dętej. Dlatego też w nowej Izbie Tradycji znalazła się ciekawa ekspozycja sprzętu ratowniczego oraz zabytkowych instrumentów orkiestry dętej.

monety

Nowi Gwarkowie

Certyfikat Gwarka

My, knurowscy gwarkowie, słowem reczymy,
że Waszmość Pan

Grzegorz Szugula
z własnej woli podziemia

Kopalni "Knurow-Szczygłowice" zobaczył i jej ponad
100-letnią historię w Izbie Tradycji SITG poznał.

Na tej podstawie nadajemy Waszmość Panu tytuł

G w a r k a

Kopalni Węgla Kamiennego "Knurow-Szczygłowice"

Knurow, dnia 25 Wrzesień 2010 r.

gdzie złożył ślubowanie Gwarka

Pierwszy Gwarek

Grzegorz Michalik

Współpraca międzynarodowa

MANCHESTER
1824

The University of Manchester

School of Languages, Linguistics and Cultures
The University of Manchester
Oxford Road
Manchester
M13 9PL

tel +44(0)161 306 1200
www.manchester.ac.uk

Bogusław Szygula
Izba Tradycji KWK "Knurow"
Ul. Dworcowa 1
44-190 Knurow
Poland

3 lipca 2006 r.

Szanowny Panie Szygula,

Bardzo serdecznie dziękuję za ciekawe i szczegółowe oprowadzenie mnie po Izbie Tradycji podczas mojego pobytu w Knurowie w czerwcu. Obecnie prowadzę badania naukowe nad pamięcią Armii Czerwonej w Polsce po 1989 roku i głównie zajmuję się upamiętnieniem tragicznych wydarzeń z roku 1945 na Ślązaku. Ekspozyty i materiały zgromadzone w Izbie w Knurowie bardzo pomogły mi w próbie zrozumienia i zanalizowania przemian zachodzących w świadomości historycznej społeczności lokalnych.

Jeszcze raz bardzo dziękuję za podzielenie się swoją wiedzą na temat losów Ślązaków z 1945 roku i przekazanie materiałów dotyczących tej tragicznej - a szerzej nieznannej karty - z historii Śląska.

Z pozdrowieniami,
Ewa Ochman
Ewa Ochman

Dr Ewa Ochman
School of Languages, Linguistics & Cultures
University of Manchester
Oxford Road
Manchester M13 9PL

Combining the strengths of UMIST and
The Victoria University of Manchester

**Oberschlesisches
Landesmuseum**

Umowa o współpracy

pomiędzy Fundacją Stiftung Haus Oberschlesien,
(Fundacja Dom Górnośląski)
Bahnhofstr. 71, D-40883 Ratingen (Hösel),
reprezentowaną przez Muzeum Ziemi Górnośląskiej
(Oberschlesisches Landesmuseum – OSLM)
zwanym dalej Muzeum Ziemi Górnośląskiej
i
Bractwem Gwarków Związku Górnośląskiego
ul. Kilińskiego 15, PL- 40-060 Katowice
reprezentowanym przez Izbę Tradycji Górniczej Knurow
ul. Dworcowa 3a , PL-44-190 Knurow
zwaną dalej Izbą Tradycji Górniczej Knurow

§ 1

Izbom Tradycji przypada znacząca rola w kształtowaniu tożsamości regionalnej, bowiem są one również miejscem prezentacji specyfiki lokalnej dla wielu pokoleń.

Muzeum Ziemi Górnośląskiej i Izba Tradycji Górniczej Knurow poświęcają się podobnym zadaniom, starając się o pielęgnację i zachowanie górniczej spuścizny kulturalnej Górnego Śląska.

W tym zakresie obie placówki pragną w przyszłości intensywnie ze sobą współpracować, aby rozszerzyć obszar i zakres swej działalności.

Współpraca ma również służyć porozumieniu między narodami polskim i niemieckim.

Podsumowanie

Problematyka ochrony zabytków górniczych nie jest prawidłowo postrzegana, dlatego należy;

- zwiększyć świadomość ludzi zawodowo odpowiedzialnych i chętnych do pomocy,
- pozyskać fundusze unijne na ochronę zabytków techniki
- ucywilizować likwidację tego, co było kiedyś chlubą Polski od bezrozumnej i karygodnej zagłady,
- zmagazynować wyjątkowe eksponaty pochodzące z wybudowy, by kiedyś pokazać je w muzeach
- podnieść rangę konserwatorów zabytków, by ich działalność miała więcej zrozumienia u decydentów,
- wykorzystać potencjał pracowników uczelni wyższych oraz studentów do promocji poszanowania zabytków.